

Calluno-Ulicetea		
<i>Luzula campestris</i>	E1	1
<i>Phyteuma zahlbruckneri</i>	E1	1
<i>Carex pallescens</i>	E1	+
<i>Carex pilulifera</i>	E1	+
<i>Luzula multiflora</i>	E1	+
<i>Campanula rapunculoides</i>	E1	r
Quercio-Fagetea		
<i>Cruciata glabra</i>	E1	1
<i>Knautia drymeia</i>	E1	1
<i>Betonica officinalis</i>	E1	+
<i>Lathyrus linifolius</i>	E1	+
<i>Primula vulgaris</i>	E1	+
Vaccinio-Piceetea		
<i>Luzula luzuloides</i>	E1	+
<i>Luzula pilosa</i>	E1	r
Druge vrste (Other species)		
<i>Alchemilla</i> sp.	E1	+
<i>Myosotis arvensis</i>	E1	r
Mahovi (Mosses)		
<i>Rhytidiadelphus squarrosus</i>	E0	1

IGOR DAKSKOBLEK & BRANE ANDERLE

72. *Ribes petraeum* Wulfen

Novi nahajališči v Julijskih Alpah New localities in the Julian Alps

9649/2 (UTM VM13) Slovenija: Julijske Alpe, Pokljuka, Sp. Brda nad pl. Lipanco, apnenec, rendzina, okoli 1800 do 1880 m n. m., v ruševju in vrzelastem macesnovju (glej tabelo 1). Leg & det. I. Dakskobler & A. Rozman, 21. 7. 2005, delovni herbarij ZRC SAZU; nad planinsko potjo pl. Klek – Debela peč, pod grebenom od te gore proti Klečici, okoli 1860 m n. m., dolomitni apnenec, ruševje z macesnom (*Rhododendro hirsuti-Pinetum prostratae laricetosum*). Leg. & det. I. Dakskobler, 12. 9. 2006, delovni herbarij ZRC SAZU.

9648/4 (UTM VM03) Slovenija: Julijske Alpe, Bohinj, planina Pri Jezeru, okoli 1500 m n. m., apnenec, subalpinski smrekov gozd. Leg. & det. B. Anderle, 22. 6. 1994, avtorjev herbarij.

Ribes petraeum je evrazijska vrsta, ki je bolj ali manj razširjena v celotnem alpskem loku (AESCHIMANN & al. 2004: 722), vendar v Julijskih Alpah razmeroma redka. Pred nekaj leti smo poročali o njenem nahajališču v soseščini Črne prsti, pod Liscem, na vzhodnih pobočjih Kozjega roba – 9749/4 (DAKSKOBLER 2003: 52–53). Poznavanje njene razširjenosti v slovenskem delu Julijskih Alp dopolnjujemo z opisom še treh novih nahajališč.

Pod grebenom Brda (2023 m) nad pl. Lipanco, na zahodnem robu Pokljuke, smo skalno grozdičje najprej našli v sklenjenem, domnevno primarnem ruševju [*Rhododendro hirsuti-Pinetum prostratae* Zöttl 1951 nom. inv. var. geogr. *Anemone trifolia* Poldini, Oriolo & Francescato 2004 = *Rhodothamno-Rhododendretum hirsuti* (Aichinger 1933) Br.-Bl. & Sissingh in Br.-Bl. & al. 1939 var. geogr. *Paederota lutea* Zupančič & Žagar in Zupančič, Wraber & Žagar 2004] na strmih skalnatih pobočjih pod koto Sp. Brda (1842 m), okoli 1800 m n. m. Posamično, ponekod tudi bolj obilno, ta grmovnica uspeva v vrzelastem pionirskem macesnovju (*Laricetum deciduae* Bojko 1931 s. lat.) – popisa 1 in 2 v tabeli 1 in v drugotnem, pionirskem ruševju (popisa 3 in 4 v tabeli 1) pri planini Brdo, na razmeroma položnem in skalnatem slemenu Sp. Brda – Brda. V teh pionirskih subalpinskih sestojih se občasno še vedno pase živina. V njih prevladujejo vrste smrekovih gozdov (razred *Vaccinio-Piceetea*), prav tako pogoste in obilne so vrste, značilne za visoko steblikovje in subalpinska grmišča vrb in zelene jelše (razred *Mulgedio-Aconitetea* s. lat.). Pogoste so tudi vrste subalpinskih in alpskih travišč (razred *Elyno-Seslerietea*). Iz takšne vrstne sestave sklepamo, da je uravnani svet planine in slemena Brd nekoč najbrž poraščal smrekov (ali smrekovo-macesnov) subalpinski gozd, torej da je bila gozdna meja višje kot je danes. Ti sestoji uspevajo na skalnatih, vendar razmeroma vlažnih, z dušikom in hranili bogatih rastiščih. V splošnem je skalno grozdičje bolj pogosto na silikatnih (oz. z apnencem revnih) humoznih tleh (SMETTAN 1999, AESCHIMANN & al. 2004: 722), nahajališča na apnenčasti podlagi so razmeroma redka.

Prevlada te geološke podlage je mogoči vzrok za razmeroma skromno pojavljanje vrste *Ribes petraeum* v slovenskem in tudi italijanskem delu Julijskih Alp (glej POLDINI 2002: 411, GOBO & POLDINI 2005: 99). Morda so njena nahajališča tudi spregledana, saj so njena potencialna rastišča navadno razmeroma težko dostopna, npr. sklenjeno ruševje (v njegovi obliki z macesnom smo skalno grozdičje našli še na enem kraju nad Pokljuko, severovzhodno od Debele peči), subalpsko smrekovje (primer novega nahajališča na planini Pri Jezeru) ali grmičevje na skalnatih pobočjih ali v grohotnih kotanjah.

Literatura

- AESCHIMANN, D., K. LAUBER, D. M. MOSER & J.-P. THEURILLAT, 2004: Flora alpina. Bd. 1: *Lycopodiaceae–Apiaceae*. Haupt Verlag, Bern, Stuttgart, Wien. 1159 pp.
 DAKSKOBLER, I., 2003: Floristične novosti iz Posočja in sosednjih območij v zahodni Sloveniji – III. Hladnikia (Ljubljana) 15–16: 43–71.

- GOBBO, G. & L. POLDINI, 2005: La diversità floristica del parco delle Prealpi Giulie. Atlante corologico, Università degli Studi di Trieste, Dipartimento di Biologia, Trieste. 364 pp.
- POLDINI, L. (sodelovanjem G. Oriolo & M. Vidali), 2002: Nuovo Atlante corologico delle piante vascolari nel Friuli Venezia Giulia. Regione Autonoma Friuli Venezia Giulia, Azienda Parchi e Foreste Regionali & Università degli Studi di Trieste, Dipartimento di Biologia, Udine. 529 pp.
- SMETTAN, H. W., 1999: Die Felsen-Johannisbeere (*Ribes petraeum* Wulfen) in den Bayerischen Alpen. Jahrbuch des Vereins zum Schutz der Bergwelt (München) 64: 129–135.

Tabela 1: Sestoji z vrsto *Ribes petraeum* nad pl. Lipanca na Pokljuki

Table 1: Stands with *Ribes petraeum* above the alp Lipanca on the Pokljuka plateau

Številka popisa (Number of relevé)		1	2	3	4	
Nadmorska višina v m (Altitude in m)		1835	1850	1880	1860	
Lega (Aspect)		SE	S	SE	SW	
Nagib v stopinjah (Slope in degrees)		20	20	25	25	
Matična podlaga (Parent material)		A	A	A	A	
Tla (Soil)		R	R	R	R	
Kamnitost v % (Stoniness in %)		50	10	20	20	
Zastiranje v % (Cover in %):						
Zgornja drevesna plast (Upper tree layer)	E3b	50	40	.	5	
Spodnja drevesna plast (Lower tree layer)	E3a	.	80	.	.	
Grmovna plast (Shrub layer)	E2	40	60	100	90	
Zeliščna plast (Herb layer)	E1	60	20	40	60	
Mahovna plast (Moss layer)	E0	10	.	.	10	
Največji prsni premer (Maximum diameter)	cm	20	17	.	15	
Največja drevesna višina (Maximum height)	m	40	60	.	30	
Število vrst (Number of species)		94	73	77	61	
Velikost popisne ploskve (Relevé area)	m ²	200	200	100	200	
<i>Vaccinio-Piceetea</i>						Pr.
<i>Larix decidua</i>	E3b	3	3	r	+	4
<i>Larix decidua</i>	E3a	+	.	.	.	1
<i>Larix decidua</i>	E2b	+	.	.	.	1
<i>Larix decidua</i>	E2a	+	.	.	.	1
<i>Lonicera caerulea</i>	E2	+	1	1	2	4
<i>Polystichum lonchitis</i>	E1	1	+	1	1	4
<i>Vaccinium vitis-idaea</i>	E1	+	1	2	1	4
<i>Clematis alpina</i>	E2a	+	+	+	1	4
<i>Picea abies</i>	E3b	1	+	r	.	3

Številka popisa (Number of relevé)		1	2	3	4	Pr.
<i>Picea abies</i>	E3a	+	.	.	.	1
<i>Picea abies</i>	E2b	+	+	.	+	3
<i>Picea abies</i>	E2a	.	.	+	.	1
<i>Homogyne alpina</i>	E1	+	1	.	+	3
<i>Oxalis acetosella</i>	E1	.	+	1	1	3
<i>Calamagrostis villosa</i>	E1	.	+	+	+	3
<i>Rosa pendulina</i>	E2a	.	1	+	1	3
<i>Solidago virgaurea</i>	E1	.	+	+	+	3
<i>Aposeris foetida</i>	E1	+	1	.	.	2
<i>Luzula luzulina</i>	E1	+	+	.	.	2
<i>Luzula sylvatica</i>	E1	+	1	.	.	2
<i>Huperzia selago</i>	E1	+	.	+	.	2
<i>Rosa pendulina</i>	E1	+	.	+	.	2
<i>Vaccinium myrtillus</i>	E1	+	.	1	.	2
<i>Calamagrostis arundinacea</i>	E1	.	1	.	1	2
<i>Valeriana tripteris</i>	E1	.	.	+	+	2
<i>Gymnocarpium dryopteris</i>	E1	+	.	.	.	1
<i>Moneses uniflora</i>	E1	+	.	.	.	1
<i>Hieracium murorum</i>	E1	+	.	.	.	1
<i>Homogyne sylvestris</i>	E1	.	+	.	.	1
<i>Dryopteris dilatata</i>	E1	.	+	.	.	1
<i>Dryopteris expansa</i>	E1	.	.	1	.	1
<i>Lycopodium annotinum</i>	E1	.	.	1	.	1
Erico-Pinetea						
<i>Pinus mugo</i>	E2b	3	4	5	5	4
<i>Rhododendron hirsutum</i>	E2a	1	3	2	1	4
<i>Rubus saxatilis</i>	E1	+	1	1	1	4
<i>Juniperus alpina</i>	E2a	1	1	1	+	4
<i>Carex ornithopoda</i>	E1	+	+	+	.	3
<i>Erica carnea</i>	E1	.	3	.	1	2
<i>Aquilegia nigricans</i>	E1	+	.	.	.	1
<i>Cirsium erisithales</i>	E1	.	+	.	.	1
Mulgedio-Aconitetea						
<i>Sorbus chamaemespilus</i>	E2b	.	+	+	.	2
<i>Sorbus chamaemespilus</i>	E2a	1	1	1	2	4

Številka popisa (Number of relevé)		1	2	3	4	Pr.
<i>Veratrum album</i>	E1	1	1	1	1	4
<i>Viola biflora</i>	E1	1	1	1	1	4
<i>Geranium sylvaticum</i>	E1	+	1	1	1	4
<i>Rhodiola rosea</i>	E1	1	+	+	1	4
<i>Saxifraga rotundifolia</i>	E1	1	+	1	+	4
<i>Ribes petraeum</i>	E2	+	+	2	+	4
<i>Ribes alpinum</i>	E2	+	+	+	.	3
<i>Polygonatum verticillatum</i>	E1	+	+	.	+	3
<i>Hypericum maculatum</i>	E1	+	.	+	+	3
<i>Aconitum lycoctonum</i> subsp. <i>ranunculifolium</i>	E1	.	+	+	+	3
<i>Doronicum austriacum</i>	E1	.	+	1	+	3
<i>Rumex alpestris</i>	E1	+	.	+	.	2
<i>Cirsium carniolicum</i>	E1	.	+	.	+	2
<i>Salix appendiculata</i>	E2b	.	+	+	.	2
<i>Adenostyles alliariae</i>	E1	.	.	1	+	2
<i>Alnus viridis</i>	E2b	.	.	2	2	2
<i>Senecio cacaliaster</i>	E1	.	.	1	+	2
<i>Alchemilla monticola</i>	E1	+	.	.	.	1
<i>Phyteuma ovatum</i>	E1	.	+	.	.	1
<i>Chaerophyllum hirsutum</i>	E1	.	.	+	.	1
<i>Geum rivale</i>	E1	.	.	+	.	1
<i>Poa hybrida</i> agg.	E1	.	.	+	.	1
<i>Primula elatior</i>	E1	.	.	+	.	1
<i>Ranunculus platanifolius</i>	E1	.	.	.	1	1
<i>Carduus carduelis</i>	E1	.	.	.	+	1
Fagetalia sylvaticae						
<i>Cardamine enneaphyllos</i>	E1	+	1	1	1	4
<i>Adoxa moschatellina</i>	E1	+	+	+	.	3
<i>Knautia drymeia</i>	E1	+	+	.	+	3
<i>Galeobdolon flavidum</i>	E1	.	+	1	1	3
<i>Paris quadrifolia</i>	E1	+	.	+	.	2
<i>Daphne mezereum</i>	E2a	+	.	.	.	1
<i>Petasites albus</i>	E1	.	+	.	.	1
<i>Poa nemoralis</i>	E1	.	.	+	.	1
<i>Lonicera alpigena</i>	E2a	.	.	.	+	1

Številka popisa (Number of relevé)		1	2	3	4	Pr.
Quercus-Fagetea						
<i>Anemone nemorosa</i>	E1	+	+	.	+	3
<i>Carex digitata</i>	E1	.	+	.	+	2
Elyno-Seslerietea						
<i>Aster bellidiastrum</i>	E1	1	+	+	+	4
<i>Laserpitium peucedanoides</i>	E1	+	+	+	+	4
<i>Myosotis alpestris</i>	E1	+	+	+	+	4
<i>Galium anisophyllum</i>	E1	+	+	+	.	3
<i>Helianthemum grandiflorum</i>	E1	+	+	+	.	3
<i>Poa alpina</i>	E1	1	1	+	.	3
<i>Silene alpestris</i>	E1	1	+	+	.	3
<i>Festuca calva</i>	E1	+	.	+	+	3
<i>Gentiana pannonica</i>	E1	.	+	+	+	3
<i>Heracleum austriacum</i> subsp. <i>siifolium</i>	E1	+	+	.	.	2
<i>Phyteuma orbiculare</i>	E1	+	+	.	.	2
<i>Sesleria caerulea</i> subsp. <i>calcarea</i>	E1	+	+	.	.	2
<i>Selaginella selaginoides</i>	E1	+	+	.	.	2
<i>Senecio abrotanifolius</i>	E1	2	.	+	.	2
<i>Potentilla crantzii</i>	E1	1	.	+	.	2
<i>Gentiana lutea</i> subsp. <i>vardjanii</i>	E1	.	+	+	.	2
<i>Pulsatilla alpina</i>	E1	.	.	+	+	2
<i>Thymus alpinus</i>	E1	1	.	.	.	1
<i>Acinos alpinus</i>	E1	1	.	.	.	1
<i>Carex capillaris</i>	E1	+	.	.	.	1
<i>Carex sempervirens</i>	E1	+	.	.	.	1
<i>Crepis aurea</i>	E1	+	.	.	.	1
<i>Hieracium villosum</i>	E1	+	.	.	.	1
<i>Juncus monanthos</i>	E1	+	.	.	.	1
<i>Leucanthemum adustum</i>	E1	+	.	.	.	1
<i>Polygonum viviparum</i>	E1	.	+	.	.	1
<i>Astrantia bavarica</i>	E1	.	+	.	.	1
<i>Carex ferruginea</i>	E1	.	+	.	.	1
<i>Ranunculus montanus</i> agg.	E1	.	.	+	.	1
Poo alpinae-Trisetalia						
<i>Campanula scheuchzeri</i>	E1	+	+	+	.	3

Številka popisa (Number of relevé)		1	2	3	4	Pr.
<i>Festuca nigrescens</i>	E1	1	+	+	.	3
<i>Anthoxanthum odoratum</i> agg.	E1	.	+	+	+	3
<i>Cerastium fontanum</i>	E1	+	.	.	.	1
Molinio-Arrhenatheretea						
<i>Lotus corniculatus</i>	E1	+	.	.	.	1
<i>Trifolium pratense</i>	E1	+	.	.	.	1
<i>Trifolium repens</i>	E1	+	.	.	.	1
<i>Veronica chamaedrys</i>	E1	+	.	.	.	1
Thlaspietea rotundifolii						
<i>Dryopteris villarii</i>	E1	+	+	+	1	4
<i>Cystopteris regia</i>	E1	+	.	+	+	3
<i>Festuca nitida</i>	E1	1	1	.	.	2
<i>Minuartia austriaca</i>	E1	1	.	+	.	2
<i>Sedum atratum</i>	E1	+	.	.	.	1
<i>Soldanella minima</i>	E1	+	.	.	.	1
<i>Adenostyles glabra</i>	E1	.	.	+	.	1
<i>Festuca laxa</i>	E1	.	.	+	.	1
<i>Gymnocarpium robertianum</i>	E1	.	.	.	+	1
Asplenietea trichomanis						
<i>Asplenium viride</i>	E1	1	+	1	+	4
<i>Paederota lutea</i>	E1	1	+	+	+	4
<i>Moehringia muscosa</i>	E1	+	.	+	+	3
<i>Cystopteris fragilis</i>	E1	+	.	+	+	3
<i>Campanula cochleariifolia</i>	E1	1	+	.	.	2
<i>Saxifraga hostii</i>	E1	.	.	+	+	2
<i>Asplenium ruta-muraria</i>	E1	+	.	.	.	1
<i>Asplenium trichomanes</i>	E1	.	.	.	+	1
Druge vrste (Other species)						
<i>Bellis perennis</i>	E1	+	.	.	.	1
<i>Fragaria vesca</i>	E1	+	.	.	.	1
Mahovi in lišaji (Mosses and lichens)						
<i>Ctenidium molluscum</i>	E0	1	1	1	1	4
<i>Dicranum scoparium</i>	E0	1	+	+	+	4
<i>Tortella tortuosa</i>	E0	1	1	1	+	4
<i>Cladonia pyxidata</i>	E0	+	.	+	.	2

Številka popisa (Number of relevé)		1	2	3	4	Pr.
<i>Cetraria islandica</i>	E0	.	+	1	.	2
<i>Anomodon</i> sp.	E0	+	.	.	.	1
<i>Conocephalum conicum</i>	E0	+	.	.	.	1
<i>Homalothecium</i> sp.	E0	+	.	.	.	1
<i>Hylocomium splendens</i>	E0	+	.	.	.	1
<i>Rhytidiadelphus triquetrus</i>	E0	+	.	.	.	1
<i>Schistidium apocarpum</i>	E0	+	.	.	.	1
<i>Dermatocarpon miniatum</i>	E0	+	.	.	.	1
<i>Peltigera leucophlebia</i>	E0	.	.	.	1	1

IGOR DAKSKOBLER, BRANE ANDERLE & ANDREJ ROZMAN

73. *Pinus mugo* Turra

Novo nahajališče v submediteranskem fitogeografskem območju Slovenije **New locality in the sub-Mediterranean phytogeographic region of Slovenia**

9947/1 (UTM UM80) Slovenija: Srednje Posočje, Kanalski Kolovrat, med Vrhom dolin in Korado, gozdni omejek na neizraziti vzpetini med cesto h planinski koči pod Korado in peš potjo k cerkvi sv. Genderce in naprej na vrh Korade, 750 m n. m. Leg. & det. I. Dakskobler, 8. 6. in 29. 8. 2006, delovni herbarij ZRC SAZU in fotografski posnetki.

O razširjenosti rušja na južnem robu Julijskih Alp in v prehodnem predalpsko-dinarskem območju Slovenije smo pisali pred nekaj leti (DAKSKOBLER & ČUŠIN 2002: 23–24). Na severnem robu Trnovskega gozda rušje raste tudi na vzhodnem razu Stanovega roba (**9948/4**), okoli 1170 m n. m., in sicer star, razrasel, skoraj drevesni primerek (1, 5 m visoko in 18, 5 cm debelo deblo, ki se nato razveja, iz dna razrašča še eno deblo podobnih razsežnosti) – det. I. Dakskobler, 22. in 26. 8. 2003. Tudi na Kolovratu (9847/2), kjer smo ga najprej opazili na Trinškem vrhu, je vsaj še eno nahajališče, in sicer še bolj jugovzhodno, ob robu strelskega jarka tik pod vrhom (okoli 1105 m n. m.) sosednje vzpetine Na gradu (Klabuk, kota 1115 m) – det. I. Dakskobler, 23. 4. 2004.

Nekakšen podaljšek Kolovratovega grebena, vendar v drugi, jugozahodni smeri, je Kanalski Kolovrat. Ta greben se najvišje dvigne v Koradi (812 m n. m.) nad zgornjimi Brdi, torej že povsem na robu našega Submediterana. Rušje smo našli v severovzhodni smeri pod vrhom tega hriba, na neizrazitem slemenu zahodno od prelaza Vrh dolin (tik preden se to sleme konča in preide v pobočje pod cerkvico Sv. Genderce). Star, zelo razrasel in slabo vitalen grm (polegle veje so dolge okoli 4 m) je že skoraj preraslo drugo gozdno in grmovno rastje. V gozdnem omejkju med potjo in opuščeno, z navadnim brinom zaraščajočo senožetjo ob makadamski cesti